

LIETUVOS – KIPRO DVIŠALĖ PREKYBA

2021 m. gegužės 3 d.

I. Kipro ekonomika ir tarptautinė prekyba

Svarbiausias Kipro ekonomikos sektorius pagal sukuriamą pridėtinę vertę 2020 m. buvo verslo paslaugos. Čia didžiausią pridėtinės vertės dalį sudarė didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto ir apgyvendinimo ir maitinimo veiklos (22%), profesinė, mokslinė ir techninė bei administracinė bei aptarnavimo veikla (11%), nekilnojamojo turto operacijų veikla (11%). Viešojo sektoriaus paslaugos – viešasis administravimas, gynyba, švietimas, žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas taip pat sudarė nemenką Kipro ekonomikos dalį (20%), kaip ir apdirbamojo gamyba (6%). Statybos sektoriaus indėlis į pridėtinę vertę buvo panašus (6%).

2020 m. Kipro prekių eksportas siekė 3 mlrd. EUR. Prekyba su ES rinka sudarė apie 38% Kipro prekių eksporto (į Graikiją – 9%, į JK – 7%, į Nyderlandus – 6%), o iš ES nepriklausančių šalių 7% eksporto vertės tenka Libijai, mažiau – kitoms šalims.

2020 m. Kipro importas siekė 8 mlrd. EUR ir 66% importo vertės teko ES valstybėms narėms (iš Graikijos – 22%, iš Italijos – 8%, iš JK – 8%), o iš ES nepriklausančių šalių – 6% importo atvežama iš Kinijos, mažiau – iš kitų šalių.

Šaltiniai: Eurostat, ICT Trade Map

II. Lietuvos ir Kipro dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Kipro pagrindiniai rodikliai 2018-2020 m.

	2018		2019		2020	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	0.1 %	68	0.0 %	70	0.0 %	77
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	0.1 %	70	0.0 %	72	0.0 %	78
Šalies dalis Lietuvos prekių reeksporte	0.0 %	59	0.0 %	57	0.0 %	65
Šalies dalis Lietuvos prekių importe	0.1 %	41	0.1 %	47	0.1 %	51
Paslaugos						
	2018	2019	2020			
Šalies dalis Lietuvos paslaugų eksporte	0.5 %	25	0.3 %	29	0.6 %	23
Šalies dalis Lietuvos paslaugų importe	1.2 %	20	1.0 %	25	1.7 %	15

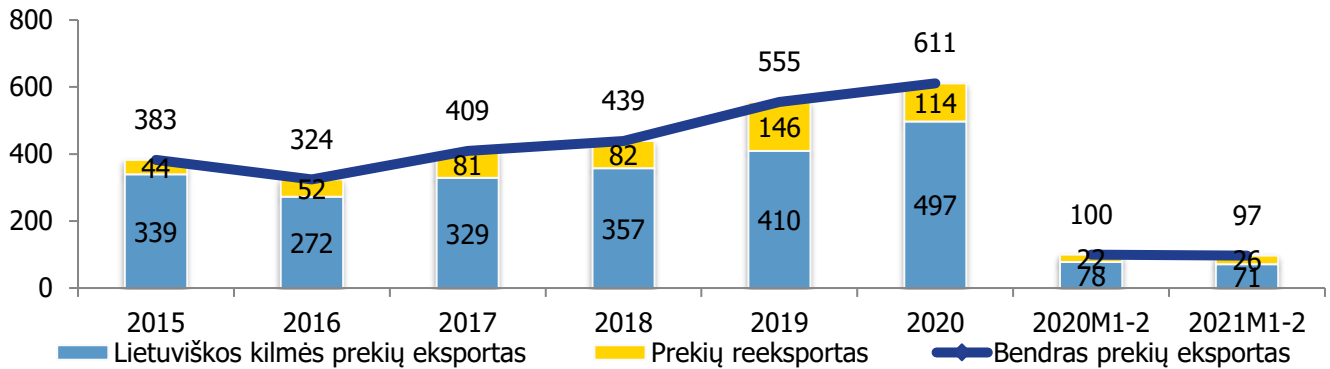
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

III. Prekyba prekėmis

2020 m. Kipras užėmė 77 vietą Lietuvos prekių eksporto rinkoje kuriai teko 0.03% (10 mln. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. Beveik 60% Lietuvos prekių eksporto į Kiprą 2020 m. sudarė lietuviškos kilmės

prekių eksportas, o likusią dalį (40%) – prekių reeksportas. Palyginti su 2019 m. Lietuvos prekių eksportas į Kiprą sumažėjo 21%, daugiausiai dėl plastikų ir jų dirbinių eksporto mažėjimo. Per 2021 m. sausio-vasario mėn. bendras Lietuvos prekių eksportas į Kiprą palyginti su atitinkamu 2020 m. laikotarpiu mažėjo 32% arba 688 tūkst. EUR.

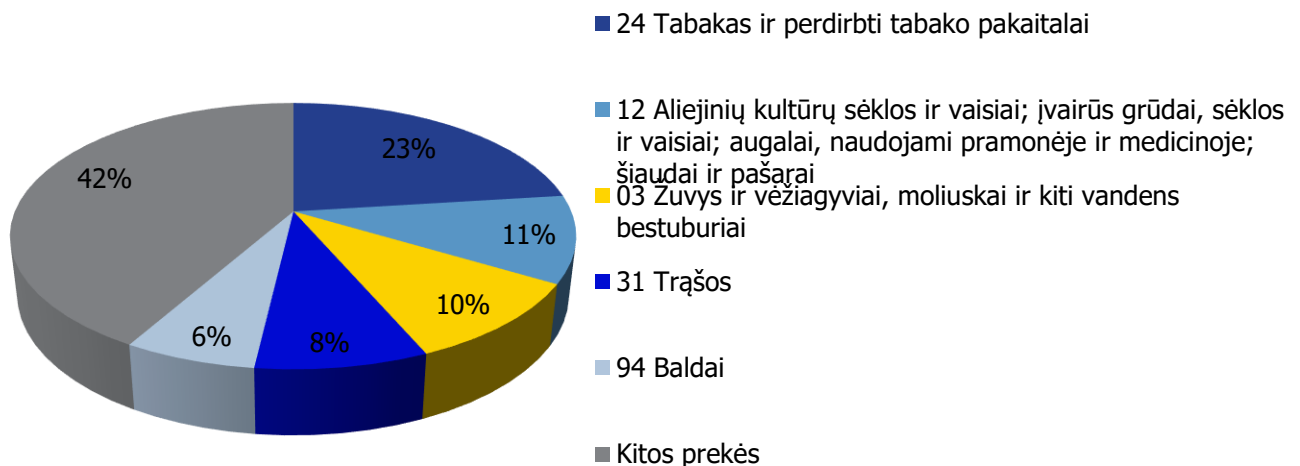
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Kiprą, 2015-2021 m. 1-2 mėn., mln. EUR

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekės Kipras 2020 m. buvo 78 eksporto rinkos, kuriai teko 0.03% (6.07 mln. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Lietuviškos kilmės prekių į Kiprą eksporto struktūroje didžiausią dalį sudarė elektros mašinos ir įrenginiai – 17% arba 1.02 mln. EUR (50-a eksporto rinka), mėsa ir valgomieji mėsos subproduktai – 12% arba 748 tūkst. EUR (24-a didžiausia eksporto rinka), plastikai ir jų dirbiniai – 12% arba 737 tūkst. EUR (49-a eksporto rinka), mineralinis kuras – 6.2% arba 373 tūkst. EUR (76-a eksporto rinka), įvairūs maisto produktai – 6.1% arba 371 tūkst. EUR (46-a eksporto rinka). Palyginti su 2019 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė į Kiprą sumažėjo 20% arba 1.56 mln. EUR. Labiausiai mažėjimą lėmė plastikai ir jų dirbiniai. Per 2021 m. sausio-vasario mėn. lietuviškos kilmės prekių eksportas į Kiprą palyginti su atitinkamu 2020 m. laikotarpiu mažėjo 13% arba 151 tūkst. EUR.

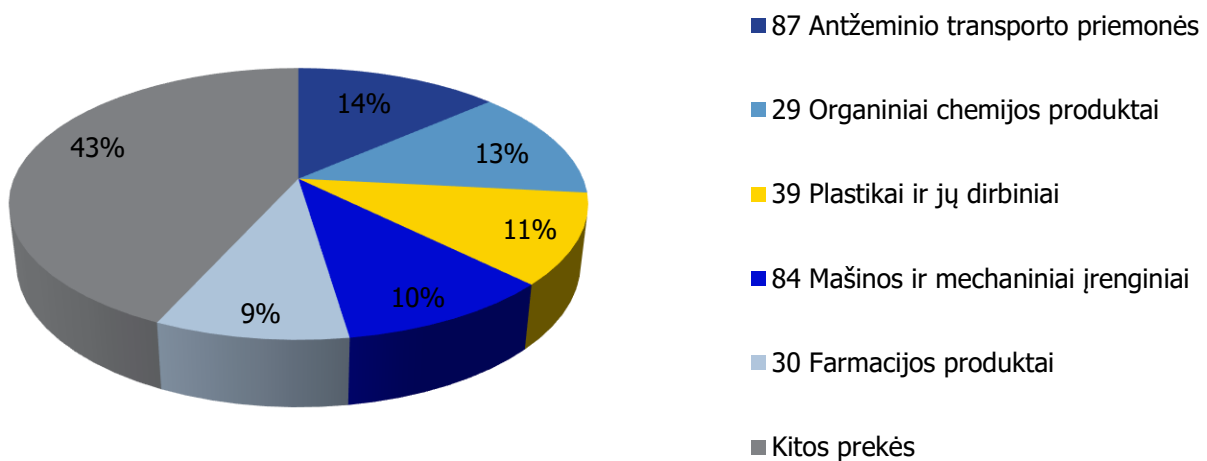
2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Kiprą struktūra 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2020 m. Kipras užėmė 51 vietą Lietuvos prekių importo rinkoje ir jai teko 0.1% (22 mln. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Kipro 2020 m. daugiausia importuota orlaivių, erdvėlaivių ir jų dalių – 53% arba 12 mln. EUR (1-a didžiausia importo rinka), farmacijos produktų – 23% arba 5.13 mln. EUR (22-a didžiausia importo rinka), įvairių maisto produktų – 6.5% arba 1.43 mln. EUR (22-a didžiausia importo rinka), vario ir vario dirbinių – 5.5% arba 1.23 mln. EUR (15-a didžiausia importo rinka). Palyginti su 2019 m. prekių importas iš Kipro sumažėjo 5.2%.

3 pav. Lietuvos importo iš Kipro struktūra 2020 m.

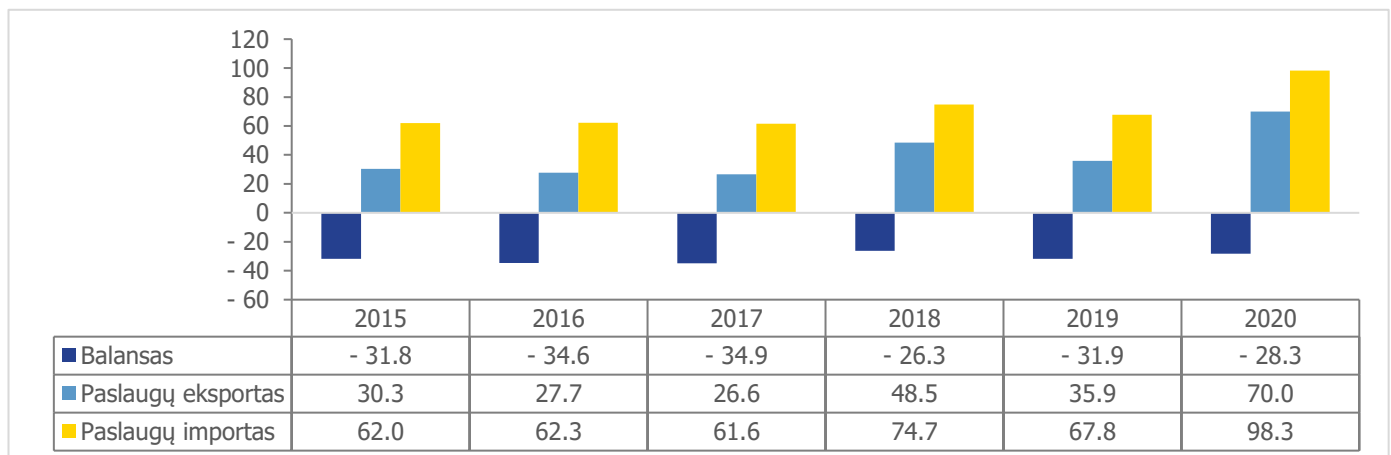

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. Prekyba paslaugomis

2020 m. Kipras buvo 23-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 0.6% (70 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Kipro siekė 98 mln. EUR, tai sudarė 1.7% viso Lietuvos paslaugų importo 2020 m., o Kipras buvo 15-a didžiausia tiekėja paslaugų importuotojams Lietuvoje.

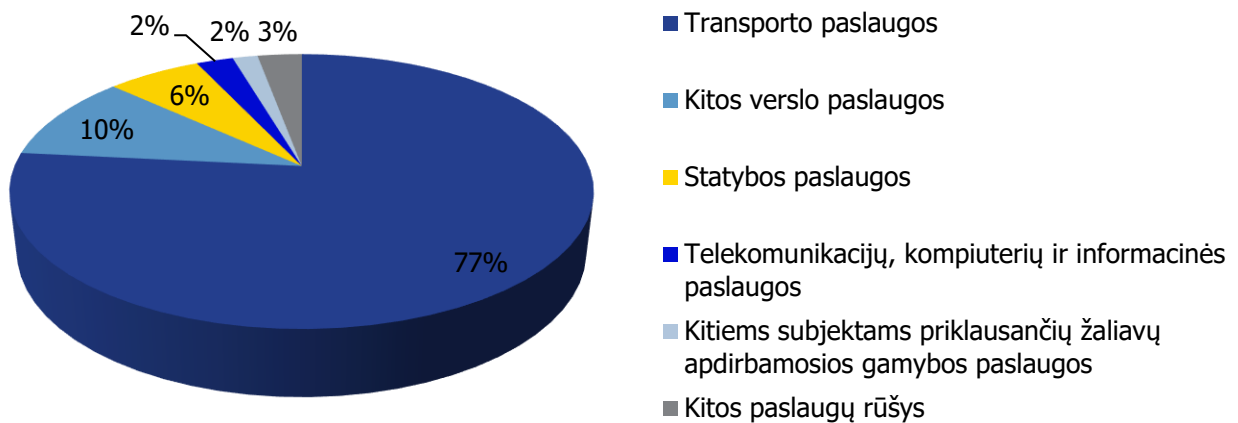
4 pav. Lietuvos ir Kipro užsienio prekyba (paslaugos) 2015-2020 mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2020 m. iš Lietuvos į Kiprą daugiausia buvo eksportuota telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 60% arba 42 mln. EUR (7-a didžiausia eksporto rinka), transporto paslaugų – 16% arba 11 mln. EUR (30-a didžiausia eksporto rinka), kitiems subjektams priklausančių žaliavų apdirbamosios gamybos paslaugų – 11% arba 7.7 mln. EUR (8-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 9.8% arba 6.8 mln. EUR (25-a didžiausia eksporto rinka), finansinių paslaugų – 1.2% arba 0.9 tūkst. EUR (20-a didžiausia eksporto rinka). Per 2020 m. Lietuvos paslaugų eksporto vertė į Kipro rinką padidėjo 95% iki 70 mln. EUR.

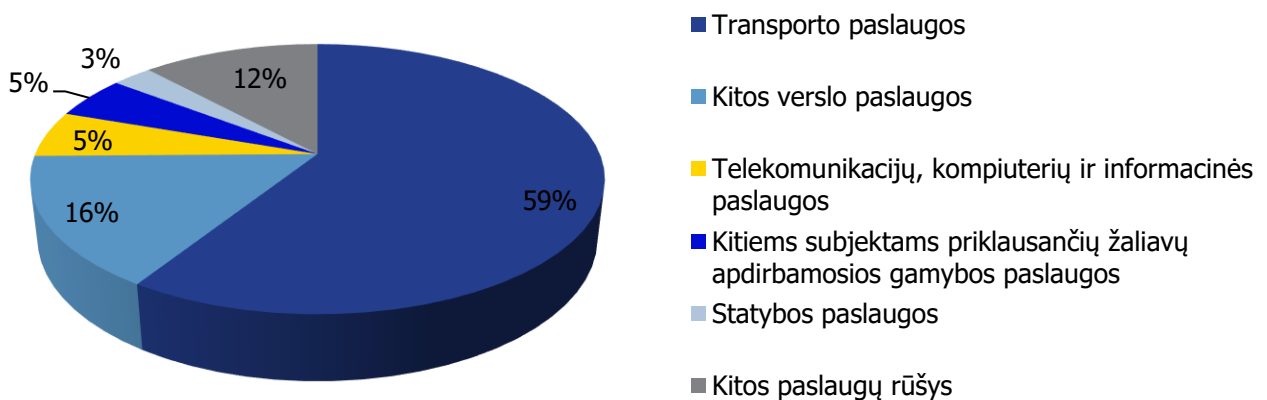
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Kiprą struktūra 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2020 m. iš Kipro į Lietuvą daugiausiai buvo importuota telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 48% arba 47 mln. EUR (3-a didžiausia importo tiekėja), transporto paslaugų – 21% arba 21 mln. EUR (24-a didžiausia importo tiekėja), kitų verslo paslaugų – 20% arba 20 mln. EUR (17-a didžiausia importo tiekėja), kelionių – 7.9% arba 7.8 mln. EUR (15-a didžiausia importo tiekėja), asmeninės, kultūros ir poilsio paslaugų – 1.8% arba 1.7 mln. EUR (6-a didžiausia importo tiekėja). Per 2020 m. paslaugų importo vertė iš Kipro išaugo 45% iki 98 mln. EUR.

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Kipro struktūra 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatyta apie 1006 prekių grupių (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčių geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Kipro rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Kiprą yra šie: mašinos ir įrenginiai, maisto produktai, chemijos pramonės produktai, metalo gaminiai bei kiti.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Kiprą rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	1 006
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	113
Maisto produktų gamyba	104
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	83
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	75
Drabužių siuvimas (gamyba)	71
Elektros įrangos gamyba	69
Tekstilės gaminių gamyba	61
Kita gamyba	53
Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	50
Guminių ir plastikinių gaminių gamyba	49
Kitos	278

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.